

SWAHILI A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SWAHILI A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
SWAHILI A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 3 May 2005 (morning)

Mardi 3 mai 2005 (matin)

Martes 3 de mayo de 2005 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Toa maoni yako juu ya **moja** ya tungo zifwatazo.

1. (a)

	Limetanda giza	utando ul'o makini
	Wapi muangaza	tutakapoubaini
	Mambo yatutanza	twendako hatukuoni
	Giza hili giza gani?	
5	Giza limetanda	limetanda kila njiya
	Hatuna pa kwenda	tumekaa twasinziya
	Kila tun'otenda	hatuna pa kufikiya
	Giza hili giza gani?	
10	Limetufunika	na si' tumefukinika
	Limetugubika	na si' tumegubikika
	Limetutandika	na si' tumetandikika
	Giza hili giza gani?	
15	Hatuna mchana	daima kwetu usiku
	Sauti hatuna	tumefungwa kwa vikuku
	Muhali kuona	twende kule tuje huku
	Giza hili giza gani?	
20	Giza lina shari	na pia nyingi nakama
	Hatuna shauri	hatupajui pakwima
	Mithili kaburi	giza totoro nasema
	Giza hili giza gani?	
	Itakuja haki	kuiondosha batili
	Anga litasaki	kwa rehema ya Jalali
	Litatamalaki	dunia kila mahali
	Giza hili giza gani?	
25	Zote nchi changa	zitakuwa na uhuru
	Zitapata anga	na kutamalaki nuru
	Giza litagonga	uje mwanga vururu
	Giza hili giza gani?	

Kutoka: *Malenga wa Uswahilini*, A. Mdungi, 2001

- Elezea kiza kinasimamia ishara gani na kwa nini kimetawala katika shari hili.
- Ziadili tamathali za usemi na jinsi zinavyoshikamana na maudhui ya shairi hili.
- Kwa kiasi gani shairi hili linaashiria kukata tamaa na kuwa na tamaa?

1. (b)

- Kemathi alizinduliwa kutoka usingizini na mbururo wa sapatu juu ya sakafu. Alifungua macho, ambayo yalikuwa mekundu kwa usingizi, akaona kuwa chumba kimezagaa nuru. Glopu ya umeme iliyoning'inia kutoka darini ndiyo iliyowasha nuru hiyo. Aligeuza kichwa, sehemu pekee ya mwili wake ambayo haikufunikwa na blanketi, akaikabili shuka ya kijivu ambayo
- 5 ilikigawa chumba pande mbili. Ilikuwa imeshikiliwa na ugwe ulioning'inia katikati ya chumba, kwa kufungiwa kwenye misumari iliyopigiliwa kwa juu, katika kuta mbili zilizokabiliana. Sauti ambazo zilimwamsha zilitokea upande wa pili wa chumba, ambamo Chabare na Christine walilala. Aliutoa mkono wake wa kushoto kutoka ndani ya blanketi, akaiangalia saa. Ilikuwa saa kumi na moja alfajiri. Punde si pende, alimwona Christine, kupitia nafasi iliyoachwa baina ya
- 10 mahali shuka ilipofika na mlango. Alikuwa akiufungua mlango, kisha akatoka akiwa amejifunga taulo kiunoni. Fikira zake zilimwambia kwamba Christine anaelekea kwenye msala wa bati uliokuwa nyuma ya nyumba, kusudi aoge na kujitayarisha kwenda kazini. Usingizi ulimchukua tena baada ya kitambo kifupi.
- Ilikuwa saa mbili unusu asubuhi Kemathi alipozinduliwa kutoka usingizini kwa mara nyingine.
- 15 Kilichomwamsha safari hii ni hodi iliyobishwa mlangoni kwa sauti kuu. Sasa usingizi ulikuwa umemwisha. Hodi iliyokuwa ikibishwa mlangoni ilimshangaza, akajiuliza ni nani huyo aliyekuwa akibisha hodi kwa ujeuri namna hiyo hali haukuwa umekomewa. Dakika chache zilizopita, Keremi alikuwa ametoka na kwenda msalani baada ya Christine kumaliza haja zake huko, na kuondoka kwenda kazini. Hakuukomea mlango. Sasa alisikia milio ya kitanda upande
- 20 wa pili wa chumba, akamaizi kuwa Chabare pia alikuwa ameamshwa na hodi hizo. Mlango ulipigwa teke, ukafunguka kwa kishindo. Muda si muda, inspekta wa polisi, mrefu, mweusi, alisimama katikati ya chumba, akakiinua kile kitambaa, akawa anavitulizia macho vitanda viwili vilivyokuwemo. Alikuwa ameshikilia simuredio mkononi, akawa akiinua na kusikiliza mara kwa mara. Kwa kushtuka, Kemathi aliikupua blanketi, akabingiria kitandani na kuketi pembezoni
- 25 akimkodolea macho mgeni aliyewailigilia. Sawia Chabare alifanya hivyo hivyo. Hawakuwa na nguo katika miili yao, isipokuwa chupi. Kwa muda, wote wawili walimwangalia inspekta huyo, ambaye sasa alikuwa akikikagua chumba.
- “Hakuna haja kuyumbayumba,” alisema kwa Kiswahili chake cha kubabaisha.
“Endelea kulala tu.”
- 30 Vijana wetu wawili waliendelea kumkodolea macho bila kutamka neno.
“Nani katika nyinyi anaitwa Safari?”
“Ni mimi Chabare,” Chabare aligugumia, huku akisahihisha matamshi ya jina lake.
“Hapo ndio mahali alilala yule msichana aliyekufa – Flora, mara ya mwisho?”
“Ndiyo, katika chumba hiki,” Chabare alijibu kwa sauti yake iliyofurika uoga.
- 35 “Sasa sikia maneno yangu kijana. Tuliletewa ripoti fulani usiku. Nataka kukuuliza suala moja mbili kuhusu msichana huyo. Kwa hiyo utafanya namna hii. Fika katika kituo cha polisi cha Kasoko saa sita kamili. Sawasawa?”

Kutoka: *Upotevu*, Mwenda Mbatiah, 1999

- Jadili sauti ya msimulizi inavyofanikiwa au kutofanikiwa kumwongoza msomaji kufikia upeo msimulizi anaotaka kuufikia.
  - Vipi mazingira yanatumiwa na mwandishi huyu kusaidia kujenga taharuki?
  - Unadhani inspekta alimwacha Chabare na hisia gani?
-